

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

Hadtudományi Doktori Iskola

Szabó Csaba rendőr főhadnagy

A katolikus rendőrségi lelkipásztori lehetséges modell válaszai a rendőrök erkölcsi és pszichikai problémáira

Doktori (PhD) értekezésének ismertetése

Témavezetők:

Dr. habil Horváth László, ny. alezredes

Dr. Ujházi Lóránd, főiskolai adjunktus

Budapest, 2014

Tudományos probléma megfogalmazása

Globalizálódó világunkban egyre nagyobb teret szentelünk a társadalmi és egyéni biztonság megteremtésének. Egyre inkább látszik, hogy a vallás a biztonsági komplexben előkelő helyet foglal el. Ez igaz mind a közösségek, mind az egyén szintjén. A demokratikus társadalmi rendszerek biztonságát az erre a feladatra felállított állami szervek hatékony működése garantálja. Ebből a szempontból is fontos, hogy ezeknek a szervezeteknek a munkatársai erkölcsi, etikai szempontból kiegyensúlyozottak legyenek, és intézményes keretek között segítséget kapjanak.

A rendőrségi lelkipásztorkodás megszervezése interdiszciplináris területnek minősül abban a tekintetben, hogy több tudományterületet érint. A szolgálat kialakítása több tudományágban megfogalmaz és felvet problémákat, ezeket egyrészt egyesével kell vizsgálni, másrészt szintézist kell alkotni a különböző tudományterületek között.

Jogi problémák a rendőrségi lelkipásztori szolgálat vonatkozásában

Mind az államban, mind az egyházakban működő szervezeteknek működési kerete van. A működési keret strukturális és jogszabályi kérdéseket vet fel. Egy létrehozandó szervezetnél fontos megalkotni azokat a jogszabályokat, amelyek mentén a szervezet majd működni fog. A jogszabálynak harmonizálni kell más jogszabályokkal, mindenekelőtt az Alaptörvénnyel, illetve más nagyobb jogszabály együttesekkel, különösen a rendőrségi törvénnyel. Ugyanez elmondható a kánonjogra is. A kánonjog rendszerében nincs olyan összefüggő egységes jogszabályi együttes, amely kizárólag a rendőrök lelkipásztori ellátását szabályozná.

Erkölcsi és etikai kérdések megválaszolása

Bár léteznek erkölcsi és etikai kódexek a nemzeti rendőrségeken belül - hasonlóan a jogszabályokhoz -, azonban ezek nem visszatartó erejű iránymutatások, mivel ezeknek a kódexeknek nincs jogi relevanciájuk. A kódexek nem rendelkeznek visszatartó erővel a rendőrök számára. Az erkölcsi és etikai kérdések megválaszolása rejtve maradnak a testületen belül, mivel csak a nagyobb sajtónyilvánosságot kapó esetek kerülnek esettanulmány formájában feldolgozásra.

Államigazgatási és közigazgatási problémák felvázolása

A rendőrség az állami közigazgatásba integrált fegyveres testület. A szervezeten belüli átalakítások érintik a közigazgatási rendszert is. Ezért az újonnan megjelenő lelkipásztori szervezet jogszabályi kialakítása hatással van az egész közigazgatási rendszerre. Minden új intézmény, ami megjelenik a közigazgatásban, visszahat az egész közigazgatási rendszerre. Ezért a rendőrségi lelkipásztori intézmény helyét pontosan be kell határolni.

Pszichológiai problémák

A pszichológia tudományterülete intézményes keretek között gondoskodik a rendőrök lelki és erkölcsi problémáinak kezeléséről. Ezt a jogalkotó fontosnak tartotta integrálni a rendőrségi jogszabályokba, mivel a pszichológia egyes módszereivel lehet mérni a rendőrök pszichés problémáit. Azonban a pszichológia nem képes teljes mértékben hatékony módszertani struktúrát felállítani és alkalmazni a lelki, erkölcsi és pszichikai problémákkal küzdő rendőrök számára, hiszen a speciális fegyveres szolgálat ellátásából adódó - és jelentős

lelki megterheléssel járó - problémák az esetek többségében kezeletlenek maradnak. A vallás a pszichológiával szemben nem egy terápiás módszer, azonban képes lehet arra, hogy segítse megelőzni a rendőrök lelki problémáinak kialakulását azáltal, hogy lehetőséget biztosít a pszichológiától eltérő emberközpontúbb gondozási struktúra kialakítására.

Teológiai és lelkipásztorkodási problémák

A teológia tudományterületében már évekkel ezelőtt megjelent az ún. rétegpasztoráció gondolata. Ez abból adódott, hogy a népegyház sokak véleménye szerint megszűnt. Így a katolikus egyháznak új lelkipásztori stratégiát kellett kialakítani, amelynek legismertebb modellje az ún. rétegpasztoráció, amely különböző társadalmi rétegek pasztorációjával foglalkozik. Ellenben ilyen rétegpasztoráció nem, vagy csak korlátozottan alakult ki a rendőrök vonatkozásában. Így a rendőrök lelkipásztori ellátásának nem csak civil és kánonjogi, hanem teológiai, lelkipásztorkodástani módszertanát is meg kell alkotni, illetve pontosítani kell.

Rendészeti és hadtudományi problémákkal összefüggő kérdések

Sem a rendészet, sem a hadtudomány nem foglalkozik behatóan a rendőrök lelkipásztori ellátásának lehetőségével. A hadtudományon belül a hadtörténelemnek és a társadalomtudományoknak van kompetenciája ennek a kérdésnek a vizsgálatára. Mivel a történelem folyamán már voltak olyan kezdeményezések, amelyek kifejezetten a rendőrök lelkipásztorkodását tűzték ki célul, ezért van létjogosultsága a történelmi visszatekintésnek, illetve ezeknek a modelleknek napjaink jogrendszerébe történő átültetésére.

Kutatási célok

1. A katolikus rendőrségi lelkipásztori szolgálat módszertanának megalkotása, és működési struktúrájának kialakítása

Céлом megvizsgálni a katolikus egyház jogi és strukturális lehetőségeit a típusú lelkipásztori szolgálat vonatkozásában. Megalkotni azt a jogi és strukturális keretet, amely lehetővé teszi, hogy a rendőrség állománya számára elérhetővé váljon a rendőrségi lelkipásztori ellátás. Továbbá céлом, hogy a lelkipásztori szolgálat struktúrájába beépítsem a katolikus egyház lelkipásztori eszköztárát. Céлом megalkotni annak a rendőrségi lelkipásztornak a *személyi modelljét*, aki a rendőrségen belül teljesít lelkipásztori szolgálatot.

2. Statisztikai - kérdőíves - adatfelmérés készítése a rendőrség állománya körében

Céлом **bizonyítani** a rendőrség személyi állományára kiterjesztett statisztikai - kérdőíves - kutatáson keresztül, hogy a rendőrség állományának tagjai fontosnak tartják a vallás intézményes jelenlétét, és azokat a lehetőségeket, amelyeket a katolikus egyház az egyént érintő krízishelyzetekben fel tud kínálni. További céлом **megvizsgálni**, hogy kik és milyen körülmények között vennék igénybe ennek a lelkipásztori szolgálatnak a segítségét.

3. A katolikus rendőrségi lelkipásztori szolgálatban résztvevő lelkészek képzésére és jogállására vonatkozó alternatívák megfogalmazása

Céлом figyelembe venni a katolikus egyház papképzésére vonatkozó jogi szabályozást, amely figyelembevételével megalkotni azt a lehetséges képzési alternatívát, amely ebben a sajátos lelkipásztori küldetésben résztvevő lelkészeket készíti fel. Céлом, hogy

az egyházi és az állami döntéshozók számára megfogalmazom a rendőrségi lelkipásztori munkában résztvevők képzésére vonatkozó javaslatokat. Céлом megvizsgálni, és az állami jogszabályokkal összehangba hozni a különböző egyházi szolgálatok rendőrségen belüli alkalmazhatóságának lehetőségét. Javaslatokat dolgozok ki, hogy melyek azok a jogszabályi lehetőségek, amelyek mindkét fél - egyházi és állami - számára elfogadhatók. Itt vizsgálom az egyházi személyekkel kapcsolatban jelentkező kihívásokat, és bizonyítom, hogy a katolikus egyház papjainak és munkatársainak besorolásánál nem áll fenn nemzetbiztonsági kockázat. Országos és területi szinten vizsgálom az állománytáblák kereteit, illetve a finansiális lehetőségeket.

4. A rendészeti szervek lelkipásztori ellátására irányuló kezdeményezések történelmi vizsgálata

Céлом, hogy bebizonyítsam a rendészeti dolgozók lelkipásztori ellátásának biztosítása nem példanélküli a magyar rendészet történetében. A történelmi előzmények bemutatásán, a konkrét példákon és az esettanulmányokon keresztül szeretném bizonyítani, hogy az ilyen lelkipásztori kezdeményezések nem okoztak feszültséget sem egyházi, sem világi fórumon. A lelkipásztorok jelenléte előmozdította a szervezet eredményesebb működését.

5. A katolikus rendőrségi lelkipásztori szolgálat működési szabályrendszerének és struktúrájának vizsgálata

Céлом megtalálni a rendőrségi lelkipásztori intézmény, mint egyházi jogi alakzat helyét a katolikus egyház és a magyar állam adta jogi és strukturális keretek között.

6. Pszichológiai szempontok vizsgálata

Céлом bizonyítani, hogy a pszichés problémák a rendőrség állományán belül léteznek, és erre a lelkipásztori szolgálat a pszichológia tudományterületét kiegészítve megfelelő segítséget nyújthat. Bizonyítani kívánom, hogy a vallás és a vallás legitím közvetítői segítséget nyújthatnak a megelőzésben és a kríziskezelésben. Bizonyítom, hogy a vallás, mint segítő alternatíva, a pszichológia mellett legitím és intézményes jelenléte segítséget jelenthet.

Kutatási módszerek

A kutatás alatt a kutatott területnek megfelelően a kvalitatív módszert alkalmazom. Mivel interdiszciplináris területről van szó, alkalmazom a történelmi, szociológiai, rendészettudományi, teológiai, vallástudományi, jogi, kánonjogi, pszichológiai, pszichiátriai, speciális kutatási módszereket. A kérdőíves adatfelmérésen keresztül alkalmazom a kvantitatív módszert.

Az elvégzett vizsgálatok rövid leírása fejezetenként

A tudományos kutatómunkám során létrehozott disszertációm öt fejezetről áll.

Az **első fejezetben** a rendészeti szervek (városi rendőrség, csendőrség) és a katolikus egyház kapcsolatrendszerét vizsgálom az 1861-től, 1945-ig terjedő időszakban helytörténeti vonatkozások és esettanulmányok bemutatásával. Elemzem azokat az egyéni kezdeményezéseket és intézményi kapcsolatrendszerüket, amelyek a bemutatott történelmi

időszakban hozzájárulhattak a rendészeti dolgozók által megfogalmazott valláserkölcsei kérdések megválaszolásához.

A **második fejezetben** a rendészeti dolgozók katolikus lelkipásztori gondozásának nemzetközi kitekintését mutatom be. A *Spirituali Militum Curae* kezdetű apostoli konstitúció, valamint a bemutatott államok és az Apostoli Szentszék között megkötött kétoldalú megállapodások alapján vizsgálom a rendőrök lelkipásztori ellátását. Az egyes országok vizsgálatánál bizonyítom, hogy a rendőrök lelkipásztori ellátására a katolikus egyház nem hozott létre egységes lelkipásztori intézményt, mindazonáltal törekedett a lelkipásztori ellátás katonai ordinariátus intézményi keretén belül történő kiterjesztésére.

A **harmadik fejezetben** a rendészeti dolgozók ellátásának lehetséges lelkipásztori struktúráját vizsgálom. Bizonyítom, hogy a katolikus egyház rendelkezik azokkal az egyházi jogi és strukturális keretekkel, amelyek lehetővé teszik, hogy a rendőrség állománya számára elérhetővé váljon a rendőrségi lelkipásztori ellátás. Megalkotom annak a rendőrségi lelkipásztornak a személyi modelljét, aki a rendőrségen belül teljesít lelkipásztori szolgálatot. Bemutatom azokat a történelmi hagyományokat, amelyek napjaink rendőrségében is tovább élnek. Vizsgálom a rendőrségi hősi halottakkal kapcsolatos egyházi szertartásokat, a temetők és a temetkezés rendjét.

A **negyedik fejezetben** a pszichológiai kihívások tekintetében vizsgálom a rendőrségi lelkipásztorkodás létjogosultságát. Vizsgálom azokat a legfőbb pszichés kihívásokat, amelyek a rendőrségi munkából eredhetnek, ezáltal bizonyítom, hogy a pszichés problémák a rendőrség állományán belül léteznek és erre a rendőrségi lelkipásztori szolgálat a pszichológia tudományterületét kiegészítve megfelelő segítséget nyújthat. Bizonyítom, hogy a vallás és a vallás legitim követői segítséget nyújthatnak a megelőzésben és a kríziskezelésben.

Az **ötödik fejezetben** társadalomtudományi kutatás keretében adatokat gyűjtöttem a rendőrség teljes személyi állománya körében. A statisztikai kérdőíves kutatáson keresztül bizonyítottam, hogy a rendőrség állományának tagjai fontosnak tartják a vallás intézményes jelenlétét, és azokat a lehetőségeket, amelyeket a katolikus egyház a rendőröket érintő krízishelyzetekben fel tud kínálni. Bizonyítom, hogy a vallás - esetleges - intézményes jelenléte a rendőrségen belül lehetővé teszi a rendőri hivatás teljesebb megélését. Az elemzett adatok alapján bizonyítom, hogy a rendőrök szükségét érzik a vallási élet megélésének a szolgálat ellátása során.

Összegzett következtetések:

A rendőrségi lelkipásztori szolgálat intézményi struktúrájának vonatkozásában:

A különböző egyházi jogi lehetőségek bizonyítják, hogy a katolikus egyház rendelkezik alternatívákkal a rendőrségi lelkipásztori szolgálat kialakítására vonatkozóan. A katolikus egyház különböző jogi és strukturális kerettel rendelkező intézményekkel bír. Ezek az intézmények a legkülönbözőbb módon képesek a krisztushívők lelki igényeit kielégíteni. Nemzeti szinten a Püspöki Konferencia, illetve az egyes megyéspüspökök az adott állam tárgyaló partnerei. Ezekhez az intézményekhez a lelkipásztori gondoskodás általános formái - szentmise, szentség-kiszolgáltatás, szentségfelkészítés, hitoktatás - mellett a rendőrségre jellemző speciális formák is előkerülnek. Ilyenek lehetnek külön védőszentekhez kapcsolt ünnepek, kultikus megemlékezések, a tiszteletadás más formái, mint például a szentek nevét viselő kítüntetések és emléktárgyak adományozása. Más esetben kifejezetten a rendőrség számára létrehozott szent helyek, mint rendőrségi temetők, imaszobák vagy kápolnák kerülnek kialakításra a lelkipásztori gondoskodás elősegítése érdekében. Mivel a lelkipásztori

ellátás a rendőrségen belül a hagyományos lelkipásztori szolgálattól eltér, ezért ezt mind a lelkészek kinevezésénél, mind a lelkészek képzésénél figyelembe kell venni. A képzésbe be kell építeni azokat az elemeket, amelyek felkészítik a lelkészeket a sajátos lelkipásztori szolgálat ellátására. A fegyveres testületek minden országban speciális és érzékeny területnek minősülnek. A testületeken belül dolgozó személyek nemzetbiztonsági megbízhatósága evidenciának számít. Ez alól a lelkipásztori szolgálat munkatársai sem jelenthetnek kivételt.

A lelkipásztori gondozás nemzetközi kitekintésének és a történelmi vetületeinek vonatkozásában:

A rendőrök lelkipásztori ellátására a katolikus egyház nem hozott létre egységes lelkipásztori intézményt. Egyes irányzat azonban elkülönül a rendőrök lelkipásztori gondoskodása kapcsán. A legtipikusabb, és sok dél-amerikai országban is ez figyelhető meg, hogy a rendőrök lelkipásztori ellátásáról a katonai ordinariátus gondoskodik. Ezekben az esetekben a jogalkotó a két vagy több fegyveres testület közötti hasonlóságból, leginkább a fegyveres szolgálat tényéből indul ki. Ezekben az országokban is van azonban különbség abban, hogy a katonai ordinariátus joghatósága melyik belügyi szervre terjed ki, és melyik marad meg a helyi egyházi szervezet lelkipásztori gondoskodása alatt. A részletek sokszor még a kétoldalú nemzetközi megállapodásból, illetve az ordinariátus belső szabályzatából sem derülnek ki. Ennek a megoldásnak előnye, hogy egy meglévő, nemzetközi megállapodásban konkretizált működési keret között történik a rendőrök lelkipásztori ellátása. Ez az anyagi források biztosítása terén is könnyebbséget jelent. A hátránya azonban ennek az intézményi megoldásnak, hogy nem veszi figyelembe, hogy a rendőrök a katonákhoz képest is más lelki hatásokkal, kihívásokkal néznek szembe. Ezért indokolt lenne számukra egy külön lelkipásztori intézmény felállítása. Magyarországon a vizsgált történelmi időszakban nem volt sem a városi rendőrségeknek, sem a csendőrségnek szervezett formában történő lelkipásztori ellátása. Ez nem jelenti azt, hogy személyes kapcsolatok vagy egyéni kezdeményezések sem lettek volna a lelkipásztori ellátás részleges vagy teljes létrehozására. A bemutatott és elemzett példák mind azt bizonyítják, hogy a rendvédelmi szervek részéről - hasonlóan a honvédséghez - jelentős igény fogalmazódott meg a lelkipásztori támogatásra. A két világháború között megjelent szakmai és vallási irodalom is azt támasztja alá, hogy a rendvédelmi dolgozók egyrészt maguk is foglalkoztak valláserkölcsei kérdésekkel, másrészt a vallási közösségektől választ is vártak az életüket befolyásoló erkölcsi dilemmákra. A korabeli csendőrök és a városi rendőrök élete azonban nagymértékben idomult a kor valláserkölcsei beállítottságához.

A rendőröket érintő pszichológiai kihívások vonatkozásában:

A rendőr fizikai és pszichés képességei a fokozott rendőri munka hatására változhatnak. A kiégett, szakmáját érdektelenné tartó személynél elsősorban az önbecsülés hiánya, a folyamatos büntudat, a bánat és a szorongás tünetei jelentkeznek. A felsorolt tünetek együttes kezelésére jelenleg a magyar rendőrségnél nem mutatkozik megfelelő kezelési módszer vagy intézményi struktúra. A rendőrség pszichológiai szolgálatának hátránya, hogy csak a tudomására jutott, és a rendőrök által felszínre hozott problémákat tudja a pszichológia módszereivel kezelni. A rendőrségi lelkipásztori szolgálat - a rendőrség pszichológia szolgálatával ellentétben - a lelki beszélgetések során már a probléma kialakulását megelőzően képes segítséget nyújtani a rendőrségi lelkipásztorhoz forduló rendőrök számára. Az elvégzett kutatások elsősorban a fegyveres szervek munkáját vették vizsgálat alá, kifejezetten a szolgálat ellátásából eredő problémákat vizsgálva. Az egyik legfontosabb problémának a szolgálat ellátásából eredő stresszorok jelenlétét és az egyén megküzdési

faktorát tekintik a kutatók. Meg kell különböztetni a stresszorok által okozott problémákat a lelki és erkölcsi behatások okozta problémáktól.

Új tudományos eredmények

1. A rendőrségi lelkipásztori szolgálat vonatkozásában a nemzetközi példák figyelembevételével egységes, összehangolt intézményi struktúra megalkotására tettem javaslatot, bizonyítottam egy egységes szabályozás szükségességét.
2. Az egyházi és állami elvárások figyelembevételével kidolgoztam a rendőrségi lelkipásztori szolgálat intézményi keretét, bizonyítottam, hogy a rendőrségi lelkipásztori szolgálat működési keretét az egyház és az állam közös megállapodásán alapuló szabályrendszer határozza meg.
3. Nemzetközi példák és releváns irodalom vizsgálatán keresztül alternatívákat dolgoztam ki a rendőrségi lelkipásztori intézményvezetés irányítására, a lelkészek képzésére és jogállására vonatkozóan.
4. Megfogalmaztam a rendőrségi lelkipásztori szolgálat működésének biztonsági szempontjait.

Ajánlások

Bizonyos etikai kérdések a rendőrségi lelkipásztorkodás kapcsán felmerültek. Mivel jelen dolgozatban az alapvető struktúra és jogszabályi keret kidolgozására törekedtem, további kutatási terület lehet ezeknek a problémáknak - fegyverhasználat, kettős függés, lelkiismereti szabadság és rendőrségi utasítás - az alaposabb kidolgozása.

A kommunista diktatúra évei alatt a rendvédelmi szervek és a katolikus egyház egyes tagjainak együttműködését alapvetően negatívan ítélik meg. Ez érthető, hiszen az egyházi személyeket a rendőrség a diktatúra megerősítésére, illetve a vallási közösség gyengítésére használta fel. A vallási közösségek és a rendvédelmi szervek együttműködése nemcsak ilyen formában történhet. Későbbi kutatási terület lehet azoknak a kérdéseknek a vizsgálata, ahol a rendvédelmi szervek és a vallási közösségek arra alkalmas tagjai együttműködhetnek bizonyos társadalmi kérdések elemzésében, értékelésében, az állami és társadalmi érdekek előmozdításában.

Külön kutatási terület a képzési rendszer tökéletesítése. További kutatási terület lehet annak vizsgálata, hogy a rendőrségi lelkipásztorok milyen képzés után tudnak a legtökéletesebben eleget tenni a rendőrségi lelkipásztorkodásnak. Van ugyan néhány országban papnevelő intézet, de nem ez a jellemző. Az általános teológiai, filozófiai és kánonjogi képzésen túli ismeretek elsajátítására érdemes lenne legalább nemzeti szinten alternatívákat kidolgozni.

További kutatási terület a rendőrségi lelkipásztori szolgálat munkatársainak helyes arányban történő meghatározása, amely a szolgálat struktúrájához igazodva van jelen a felszentelt papok, a világi munkatársak, az állandó diákonusok és olyan rendőrök személyében, akik részt akarnak venni a rendőrségi lelkipásztori szolgálat működtetésében.

Az egyházmegyékben működő diakónusi és lelkipásztori kiegészítői szolgálat a rendőrségi lelkipásztori szolgálat keretén belüli alkalmazása további kutatási terület lehet. A rendőrség személyi állományának növelése esetén a katonai lelkipásztorkodásba bekapcsolódó tartalékos lelkészi szolgálat további pontosítását is kutatásra alkalmas területnek tartom.

Jelentős a bírósági jogszolgáltatás rendőrök szempontjából való vizsgálata. További elemzésük nagyban hozzájárulhat a bírósági jogszolgáltatás, és így a rendvédelmi testületek lelkipásztori ellátásának előmozdításához.

Fontos kutatási terület lehet a rendőrség mellett más rendvédelmi szerveken, és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokon belüli lelkipásztori szolgálat keretének kialakítása. Bár az általam bemutatott modell nem minden esetben alkalmazható a többi rendvédelmi szerv és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál, de kiindulópont lehet egy saját lelkipásztori intézmény kialakításához.

A disszertáció anyagát felhasználásra javaslom

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán oktatási segédanyagként.

Az egyházi és állami jogalkotó számára a katolikus rendőrségi lelkipásztori szolgálatra vonatkozó kétoldalú megállapodás létrehozása esetén.

A doktori disszertáció pszichológiai kutatásokra vonatkozó fejezete a rendőrség pszichológiai szolgálata számára módszertani segédanyagként.

A hittudományi főiskolák és egyetemek számára oktatási segédanyagként.

A katolikus rendőrségi lelkipásztori szolgálat létrehozására vonatkozó részek a rendőrség jogszabályaiba és belső szabályzóiba történő integrálás.

Publikációs jegyzék

A kutatással összefüggő publikációim:

Szabó Csaba

A katolikus lelkipásztori szolgálat rendészeti aspektusának kutatása I.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE 7:(1) pp. 121-134. (2014)

(ISBN 2060-0437)

Folyóiratcikk/Szakcikk/Tudományos

Szabó Csaba

Kiss Petra (szerk.)

A rendészeti dolgozók katolikus lelkipásztori gondozása Európában

Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2014.02.13-2014.02.14.

Budapest: Doktoranduszok Országos Szövetsége, 2014. pp. 243-258.

A HADTUDOMÁNY ÉS A 21. SZÁZAD

(ISBN:978-963-89560-4-0)

Egyéb konferenciakötet/ Tudományos

Szabó Csaba

Research on the role the catholic church undertakes in Hungarian police forces

CEPOL 8.: pp. 27-29. (2013)

Folyóiratcikk/Szakcikk/Tudományos

Szabó Csaba

Historical aspects of the Catholic Church's role in the police forces in Hungary
ACADEMIC AND APPLIED RESEARCH IN MILITARY SCIENCE 12:(2) pp. 281-287.
(2013)
(ISBN 1588 8789)
Folyóiratcikk/Szakcikk/Tudományos

Szabó Csaba

A magyar rendvédelem vallástörténeti koncepciójának elemzése
In: Orosz András Lóránt, Ujházi Lóránd (szerk.)
A Katolikus Egyház biztonsági helyzete a huszonegyedik században. 253 p.
Konferencia helye, ideje: Budapest, Magyarország, 2012.11.29 Budapest: L'Harmattan -
Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, 2013.
SAPIENTIA IURIS; 5.
(ISBN:978-963-236-732-3)
Könyvrészlet/Konferenciaközlemény/Tudományos

Szabó Csaba

A lelkipásztori ellátás nemzetbiztonsági kockázatának vizsgálata
In: Keresztes Gábor (szerk.)
Tavaszi Szél = Spring Wind: XVI. Tavaszi Szél Konferencia. 659 p.
Konferencia helye, ideje: Sopron, Magyarország, 2013.05.31-2013.06.02. Budapest:
DOKTORANDUSZOK ORSZÁGOS SZÖVETSEGE, 2013. pp. 653-661.
1- 2. kötet.
(ISBN:978-963895-602-6)
Könyvrészlet/Könyvfejezet/Tudományos

Szabó Csaba

A vallás szerepe az egységes rendészeti struktúra formálódásában Magyarországon
FELDERÍTŐ SZEMLE 9:(2) pp. 231-243. (2012)
Folyóiratcikk/Szakcikk/Tudományos

Szabó Csaba

A szélsőséges vallási csoportok térnyerésének kockázatai
PÉCSI HATÁRŐR TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK 2013:(13) pp. 169-176. (2012)
A szélsőséges vallási csoportok térnyerésének kockázatai. Pécs, Magyarország:
Folyóiratcikk/Konferenciaközlemény/Tudományos